

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2102s/2551

-

พินัยกรรม แบบเขียนเองทั้งฉบับ ตามมาตรา 1656 แห่ง ป.พ.พ.

-

ข้อมูลย่อ

จำเลยกับผู้ตายอยู่กินฉันสามีภริยากันโดยไม่จดทะเบียนสมรส จึงไม่ต้องพิจารณาว่าทรัพย์สินที่พิพาทเป็นสินสมรสหรือไม่ คงต้องพิจารณาเฉพาะเรื่องกรรมสิทธิ์รวมว่าเป็นทรัพย์สินที่ซื้อหาด้วยเงินที่ร่วมกันทำมาหาได้หรือไม่ เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ดินที่ผู้ตายได้รับมาโดยการรับมรดกและโดยการให้โดยเสนหา ย่อมไม่ใช่ทรัพย์สินที่จำเลยเป็นเจ้าของร่วมอยู่ด้วย ที่ดินพิพาทจึงเป็นทรัพย์สินของผู้ตายเพียงผู้เดียว พินัยกรรมที่ผู้ตายทำขึ้นโดยใช้พิมพ์ดีดทั้งฉบับ ย่อมไม่ใช่พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับตาม ป.พ.พ. มาตรา 1657 คงเป็นแต่พินัยกรรมแบบธรรมดาตาม ป.พ.พ. มาตรา 1656 ที่ต้องมีพยานรู้เห็นซึ่งมาตรา 1656 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่าผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยานอย่างน้อยสองคนพร้อมกัน การที่พยานในพินัยกรรมพิพาทลงลายมือชื่อเป็นพยานภายหลังจึงขัดต่อบทบัญญัติดังกล่าว พินัยกรรมพิพาทย่อมตกเป็นโมฆะตามมาตรา 1705

-

หมายเหตุ

ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1657 เป็นแบบของพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ ซึ่งผู้ทำพินัยกรรมต้องทำพินัยกรรมแต่เพียงผู้เดียวไม่ประสงค์ให้ผู้ใดล่วงรู้ข้อความในพินัยกรรมที่ตนทำขึ้นนั้นตนยกทรัพย์สินให้แก่ผู้ใด ดังนั้น กฎหมายจึงไม่ต้องการให้มีพยาน เมื่อไม่มีพยานเช่นนี้จึงต้องมีการพิสูจน์เพื่อให้เห็นว่าผู้ทำพินัยกรรมมีความประสงค์จะทำพินัยกรรมจริง จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยการเขียนเพื่อพิสูจน์ว่าผู้ทำพินัยกรรมทำพินัยกรรมดังกล่าวจริงหรือไม่ และตามมาตราดังกล่าวกำหนดให้ผู้ทำพินัยกรรมทำเป็นเอกสารเขียนเองทั้งฉบับก็ได้ ส่วนภาษาที่ได้เขียนจะใช้ภาษาไทยหรือ ภาษาต่างประเทศ ก็ได้

นอกจากนี้มาตรา 1657 ยังมีความเคร่งครัดมากกว่ามาตรา 1656 ซึ่งเป็นพินัยกรรมแบบธรรมดา เพราะมาตรา 1656 นั้น ผู้ทำพินัยกรรมสามารถพิมพ์ลายนิ้วมือก็ได้ ส่วนในมาตรา 1657 ห้ามผู้ทำพินัยกรรมพิมพ์ลายนิ้วมือ

ซึ่งตามคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ผู้เขียนหมายเหตุมีความเห็นว่า ศาลฎีกายังคงยืนยันหลักการที่ว่า พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับตามมาตรา 1657 ผู้ทำพินัยกรรมต้องเขียนข้อความในพินัยกรรมด้วยตนเองเท่านั้น ผู้ทำพินัยกรรมจะใช้เครื่องพิมพ์ดีดพิมพ์ข้อความในพินัยกรรมไม่ได้

นพชาติ ยมะสมิต

-

"พินัยกรรม" คือ การแสดงเจตนากำหนดการเผื่อตายในเรื่องทรัพย์สินของตนเอง หรือในการต่างๆ อันจะทำให้เกิดเป็นผลบังคับได้ตามกฎหมายเมื่อตนตาย (มาตรา 1646) และการแสดงเจตนากำหนดการเผื่อตายนั้น ย่อมทำได้ด้วยคำสั่งครั้งสุดท้ายกำหนดไว้ในพินัยกรรม (มาตรา 1647)

สิทธิและหน้าที่ใดๆ อันเกิดขึ้นตามพินัยกรรม ให้มีผลบังคับเรียกร้องกันได้ตั้งแต่ผู้ทำพินัยกรรมตายเป็นต้นไป เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรมจะได้กำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขให้มีผลบังคับเรียกร้องกันได้ภายหลัง (มาตรา 1673)

แบบของพินัยกรรม แบ่งออกเป็น 5 แบบ คือ

1. พินัยกรรมแบบเป็นหนังสือ (มาตรา 1656)
2. พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ (มาตรา 1657)
3. พินัยกรรมแบบฝ่ายเมือง (มาตรา 1658)
4. พินัยกรรมแบบเอกสารลับ (มาตรา 1660)
5. พินัยกรรมแบบวาจา (มาตรา 1663)

พินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรม ถ้าทำขึ้นไม่ถูกต้องตามแบบที่กฎหมายบัญญัติ พินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรมนั้นเป็นโมฆะ

ศิวาพร คารวนันท์ ผู้เรียบเรียง-